

“DE ORANJE PARAPLU”

PEDAGOGISCHE WERKWIJZE GO! KINDEROPVANG

De Oranje Paraplu beschrijft de professionele pedagogische werkwijze van GO! Kinderopvang. Deze werkwijze is gebaseerd op de algemene missie, de algemene pedagogische visie van GO! Kinderopvang en de algemene principes van methodisch handelen.

Vanuit deze missie, visies en principes zijn uitgangspunten geformuleerd op grond waarvan *de Oranje Paraplu* vorm krijgt. De tools geven vervolgens concrete handvatten aan de uitvoering van deze werkwijze.

De Oranje Paraplu staat symbool voor de wijze waarop GO! Kinderopvang haar aanbod vorm geeft. Dit is in de dagelijkse praktijk op de opvanglocaties zichtbaar.

De Oranje Paraplu

Door het aanbod methodisch vorm te geven, worden de ontwikkelingskansen van kinderen van 0 – 13 jaar vergroot en kan het kind zich maximaal ontwikkelen binnen de eigen ontwikkelingslijn.

Missie GO! Kinderopvang:

Bij GO! Kinderopvang Groeien en Ontwikkelen alle kinderen van 0 – 13 jaar in een veilige omgeving bij kinderdagverblijven, buitenschoolse opvang, peuterspeelzalen en gastouderopvang. Wij stralen vertrouwen en professionaliteit uit, zodat ouders met een gerust gevoel werken of studeren. We hebben oog voor individuele behoeftes van ieder kind en ouder. Onze beroepskrachten, uitdagende en aantrekkelijke activiteiten én sfeervolle opvanglocaties inspireren en motiveren kinderen, zodat zij met plezier naar de opvang gaan!

Visie GO! Kinderopvang:

Alles wat wij doen is gericht op het creëren van ultieme mogelijkheden voor een optimale ontwikkeling van de talenten van elk individueel kind. Wij doen dit met respect voor verschillen, kwetsbaarheid én voor elkaar. De beroepskrachten onderscheiden zich door hun kennis en de manier waarop zij uitvoering geven aan het uitgebreide aanbod aan activiteiten – en ontwikkelingsgericht werken. Wij ontzorgen de ouder rondom alle kinderopvangzaken én zorgen ervoor dat de opvang een duidelijke toegevoegde waarde heeft op de ontwikkeling en het welzijn van hun kind. Zo dragen we bij aan sociale, flexibele en zelfstandige kinderen die voorbereid zijn op een 21e eeuwse toekomst.

Als Stichting GO! vinden we onze grote maatschappelijke betrokkenheid belangrijk en spelen we voortdurend in op de behoeften van de veranderende maatschappij. Wij volgen de ontwikkelingen op de voet en hebben een natuurlijke flexibiliteit om GO! Kinderopvang actief, slagvaardig en gericht op de toekomst verder te ontwikkelen. De groei en ontwikkeling van kinderen maken wij mogelijk door ook als organisatie te groeien en ontwikkelen.

Samenwerken doen wij graag en veel met ouders en andere samenwerkingspartners! We betrekken ouders bij de opvang van hun kind. Wij investeren in een vertrouwensband met kind en ouder. Op allerlei manieren en in veel gevallen op maat werken we intensief samen met onze maatschappelijke partners zoals basisscholen, wijkcentra en gemeenten.

Pedagogische visie GO! Kinderopvang:

De pedagogisch visie van GO! Kinderopvang luidt als volgt:

De verschillende diensten van kinderopvang worden door professionals uitgevoerd die erop gericht zijn een verantwoord pedagogisch klimaat te creëren, waarbij het individuele kind met ouders in relatie tot de opvanglocatie, centraal staat. Dit vanuit de eigenheid van elke werksoort en opvanglocatie.

Methodisch handelen; algemene principes:

Methodisch handelen is een kenmerk van professioneel handelen. Methodisch handelen betekent:

“Vaste, weldoordachte manier van handelen om een zeker doel te bereiken”

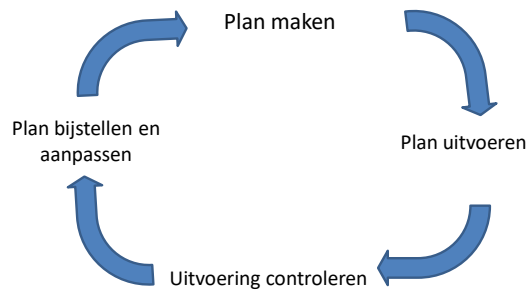
Met methodisch handelen wordt bedoeld:

- het handelen is **doelgericht**;
- het handelen is **systematisch**; De stappen zijn vooraf gepland. De stappen zijn afgeleid van de doelstelling.
- het handelen is **procesmatig**; De stappen sluiten op elkaar aan. Er wordt daarbij rekening gehouden met het effect dat de ene stap op de andere heeft.
- het handelen is **bewust**; De uitvoerder weet wat hij/zij doet (planning) en waarom (doel).

Er wordt doelgericht en bewust gewerkt. Er is een vooraf opgesteld plan. Dat plan wordt gemaakt op basis van beschikbare informatie. Het plan wordt regelmatig geëvalueerd en, indien nodig, bijgesteld. In het plan is het tijdsplan beschreven. Dit wordt de PDCA cyclus genoemd; “plan”, “do” “check” en “act” staan voor achtereenvolgens:

1. Plannen maken
2. Plannen uitvoeren
3. Uitvoering controleren
4. Plannen eventueel bijstellen en aanpassen

Zo ontstaat een cyclus waarbinnen continu bewust gekeken wordt naar de ingezette acties en de uitkomsten. Hiermee borgen we de kwaliteit van ons handelen.

Door methodisch te werken, wordt het aanbod op de opvanglocaties doelgericht, inhoudelijk sterk, gevarieerd, beredeneerd en tastbaar. Dit versterkt de pedagogische kwaliteit.

GO! Kinderopvang wil op deze wijze de brede ontwikkelingsstimulering en de ontwikkelingskansen van kinderen van 0 – 13 jaar vergroten. Hierdoor kan het kind zich maximaal ontwikkelen binnen de eigen ontwikkelingslijn.

Uitgangspunten/(basis)principes

De Oranje Paraplu is gebaseerd op 12 uitgangspunten. Deze uitgangspunten bepalen de manier waarop de werkwijze van GO! Kinderopvang vorm krijgt. Dit wordt zichtbaar in het pedagogisch handelen in de praktijk. In **de Oranje Paraplu** staat dat beschreven voor alle opvangsoorten die GO! Kinderopvang biedt, in Lelystad, Almere en Zeewolde. We hanteren hierbij één term als verwijzing naar de pedagogisch medewerkers, leidsters, assistent-leidsters en de gastouders, namelijk “beroepskracht”. De term “opvanglocatie” wordt gebruikt als aanduiding voor de vestigingen en groepen waar kinderopvang, buitenschoolse opvang, peuterspeelzaal en gastouderopvang wordt uitgevoerd.

Uitgangspunt 1:

Optimaal ontwikkelen binnen verschillende ontwikkelingsgebieden

Een kind krijgt mogelijkheden en situaties aangeboden waarbinnen het zich optimaal kan ontwikkelen op sociaal, emotioneel, verstandelijk en motorisch gebied.

Kinderen ontwikkelen zich volgens een vast ontwikkelingspatroon. Er zijn mijlpalen in de ontwikkeling te onderscheiden. Per kind kunnen echter verschillen zijn in het tempo waarop deze mijlpalen gerealiseerd worden. GO! Kinderopvang wil kinderen de ruimte geven in een eigen tempo de ontwikkeling te doorlopen. De beroepskrachten ondersteunen en respecteren deze individuele ontwikkeling. Door het aanbod wordt de kinderen de mogelijkheid geboden zich maximaal te ontwikkelen binnen de eigen individuele mogelijkheden. Daarin laten we ons inspireren door oa Howard Gardner (pedagoog, 1943), die met de beschrijving van 8 vormen van intelligentie laat zien dat ieder kind anders leert en dat het aanbod daarin ook gedifferentieerd moet zijn.

Ook ideeën van de Amerikaanse psycholoog Thomas Gordon (1918-2002) zijn verwerkt in het pedagogisch beleid. Gordon gaat uit van de gelijkwaardigheid van relaties. Zijn werkwijze gaat uit van de methode van “actief luisteren” waarbij de beroepskracht, door goed naar het kind te kijken (luisteren) erachter wil komen waar het probleem ligt en vervolgens de behoefte, het probleem of het gevoel van het kind kan verwoorden. Hierdoor voelt een kind zich begrepen en geaccepteerd.

Het VVE-programma Kaleidoscoop is voor GO! Kinderopvang ook een belangrijke bron van inspiratie. Op de VVE-peuterspeelzalen en op enkele kinderdagverblijven wordt het aanbod vorm gegeven volgens dit programma. De uitgangspunten van Kaleidoscoop en de focus op de 10 ontwikkelingsmijlpalen (sleutelervaringen), krijgen een plek binnen de werkwijze van GO! Kinderopvang.

Vanuit deze principes en denkbeelden is er aandacht voor de volgende ontwikkelingsgebieden:

- sociaal-emotionele ontwikkeling
- taal- en spraakontwikkeling (passief en actief)
- motorische ontwikkeling (grote en fijne)
- cognitieve ontwikkeling (ordenen en rekenen)
- ontwikkeling van aandacht en concentratie
- de zintuiglijke waarneming (zien, horen, voelen, ruiken en proeven)
- creatieve ontwikkeling
- morele ontwikkeling

Het stimuleren van deze ontwikkelingsgebieden is evenwichtig en continu terug te vinden in het aanbod van GO! Kinderopvang. Dit is ook de basis en het uitgangspunt voor de wijze waarop het aanbod vorm krijgt. Daarbij is het aanbod afgestemd op de ontwikkelingsfase en ontwikkelingsbehoefte van het individuele kind. Een kind dat zich optimaal ontwikkelt is klaar voor een volgende stap. Dat kan zijn de stap van de babygroep naar de peutergroep, maar ook de stap van de peutergroep naar de basisschool. Doordat kinderen goed voorbereid zijn, kunnen ze ook beter profiteren van het vervolgaanbod. Dit draagt weer bij aan de verdere ontwikkeling van het kind en het succesvol doorlopen van de schoolloopbaan.

De leiding betreft de kinderen bij de dagelijkse gang van zaken op de opvanglocatie door hen te vragen te helpen met opruimen, het kiezen van een activiteit, het klaarzetten van spullen etc. Op deze wijze wordt gewerkt aan de zelfstandigheid van een kind en voelt een kind zich gewaardeerd. We doen dit alles binnen een veilige, schone en gezonde omgeving.

Ook kinderen die zich anders of in een ander tempo ontwikkelen kunnen bij GO! Kinderopvang terecht. Als kinderen zich goed voelen binnen de opvanglocatie, kunnen we deze kinderen een veilige leefomgeving en een positief op ontwikkeling gericht opvoedingsklimaat bieden. Deze basis is op de opvanglocaties van GO! Kinderopvang aanwezig. Maar ook kan differentiatie geboden worden door de verschillende vormen van opvang binnen GO! Kinderopvang. Zo denken we voor veel kinderen passende opvang te kunnen bieden.

Uitgangspunt 2:

Ruimte voor eigenheid van het kind

Een kind wordt in een veilige, warme, vertrouwde en respectvolle omgeving opgevangen, waarin ruimte is voor de eigenheid van het kind.

GO! Kinderopvang wil kinderen de ruimte geven zich te ontwikkelen. Dit doen we door het bieden van een veilige en geborgen plek waar kinderen en ouders graag komen. Emotionele veiligheid is voor het kind van groot belang omdat dat de basis is waarop het zich verder kan ontwikkelen. Door middel van communicatie (verbaal en non-verbaal), het aanbieden van activiteiten passend bij de leeftijd van het kind, een gezellige en ontspannen sfeer op de opvanglocatie en regelmaat in de dagindeling zal iedere beroepskracht, binnen de eigen mogelijkheden, proberen een veilige en vertrouwde omgeving voor de kinderen te scheppen. Kinderen worden benaderd met zorg, rust en respect. Zo ontstaat een waardevolle en hechte band tussen beroepskracht en het kind. Dit draagt bij aan het welbevinden van een kind.

De opvang moet een veilige en geborgen plek zijn waar ouders met een gerust hart hun kind naar toe brengen. Goed contact tussen beroepskracht en ouder is daarvoor een belangrijke basis. Tijdens de haal- en brengcontacten met ouders wordt informatie uitgewisseld zodat het beeld van het kind en de ontwikkeling die het doormaakt voor ouders en leiding zo volledig mogelijk is. Overleg en afstemming met de ouders vinden we belangrijk. Informatie van de ouders geeft ons inzicht in het kind en wat het nodig heeft. (Zie ook uitgangspunt 9).

Continuïteit is een belangrijke factor bij het creëren van een veilige basis. (Zie hiervoor de beschrijving bij uitgangspunt 4). Daarbij zijn de voorwaarden en kwaliteitseisen zoals beschreven in de “Wet kinderopvang en kwaliteitseisen peuterspeelzalen” leidend. (Zie voor beschrijving bij uitgangspunt 12).

Uitgangspunt 3:

Respect voor anderen en zichzelf

Een kind krijgt de mogelijkheid een gevoel van eigenwaarde te ontwikkelen, zichzelf te respecteren en daarnaast respect voor anderen en andermans eigendommen te hebben.

Binnen de opvanglocaties van GO! Kinderopvang is veel aandacht voor het feit dat een kind samen met andere kinderen een groep vormt, rekening moet houden met andere kinderen en, uiteindelijk, zichzelf kan ontwikkelen richting zelfstandigheid. Dit doen de beroepskrachten door een voorbeeld te stellen naar de kinderen middels hun eigen houding. Daarnaast is de beroepskracht actief bezig met:

- het stimuleren van sociaal gedrag ten opzichte van andere kinderen en de beroepskracht
- zelfredzaamheid
- activiteiten afgestemd op de leeftijd
- respect voor het kind (ruimte voor eigen gevoelens, ruimte voor fantasie, bevorderen zelfvertrouwen)
- aandacht voor normen en waarden
- kinderen plezier laten beleven

Dit wordt vorm gegeven middels activiteiten, spelletjes, kinderen stimuleren en benoemen van gedrag. De interactie tussen beroepskrachten en kinderen, beroepskrachten en ouders, ouders en kinderen of kinderen onderling wordt continue beïnvloed door het respect wat er is van beide kanten en de wijze waarop men met elkaar omgaat. Het benadrukken van het positieve hierin is belangrijk voor de bekrachtiging van de waarden en normen die een kind leert (zie ook uitgangspunt 6).

Uitgangspunt 4:

Continuïteit

Structuur en continuïteit zijn voor een kind van groot belang. Met behulp van een rooster werken er vaste beroepskrachten op vaste dagen op vaste opvanglocaties. Dit bevordert het vertrouwen voor ouder en kind in de opvang en de aanwezige beroepskracht(en). Ook ziet het kind daardoor op vaste dagen dezelfde kinderen. Daarnaast krijgt elk kind een eigen “mentor”. Dit is één van de vaste beroepskrachten. Deze heeft met name de contacten met de ouder in geval van bijzonderheden rond een kind. Maar ook de reguliere

ontwikkelingsgesprekken worden door de mentor gevoerd. In geval van ziekte of verlof worden op de opvanglocatie zoveel mogelijk vaste invalkrachten ingezet, om zo de continuïteit te waarborgen.

Uitgangspunt 5:

Actief leren

GO! Kinderopvang hanteert het principe van “actief leren”. Dit principe gaat er vanuit dat kinderen kennis verwerven en vaardigheden ontwikkelen door actief betrokken te zijn bij mensen, materialen, gebeurtenissen en ideeën. De beroepskrachten ondersteunen het actief leren. Zij bieden de kinderen een uitdagende leeromgeving, helpen hen hun spel uit te breiden, praten met de kinderen over wat ze aan het doen zijn en helpen hen problemen die zich voordoen zelf op te lossen. De rol van de beroepskrachten is begeleidend, ondersteunend én stimulerend. Zij scheppen voorwaarden voor het kind, bieden hulp en gaan intensieve interacties aan met het kind.

Uitgangspunt 6:

Interactie tussen kind en professional

De kwaliteit van de opvang staat of valt met de professionaliteit van de beroepskrachten. Interactie met de kinderen is daar een zeer belangrijk element in. Door een positieve interactie en benadering, kan de beroepskracht ervoor zorgen dat het kind zich veilig en vertrouwd voelt. Door samen veel te praten en mee te spelen met het kind, komt een positieve interactie tot stand. Belangrijk daarbij is: een warme en ondersteunende houding, oog hebben voor signalen van kinderen, ruimte geven voor eigen initiatieven, houvast geven en grenzen stellen, praten met het kind, aandacht voor de ontwikkelingsbehoefte, hulp bij het leggen van positieve contacten met leeftijdgenoten. Deze interactie is wederkerig en dus tweerichtingsverkeer. Zo wordt het kind de ruimte gegeven zich te ontwikkelen.

De beroepskrachten doen dit door kinderen te ondersteunen in hun spel, samen te werken met kinderen, sterke kanten te benadrukken en kinderen te helpen zelf hun conflicten op te lossen. Zo leren kinderen om te gaan met conflicten en zelf hun problemen op te lossen. Daarbij zijn niet alleen de individuele interacties belangrijk, maar zeker ook de interacties van de groep kinderen als geheel. Kinderen ontwikkelen zich het beste bij een plezierige en veilige sfeer in de groep, met vooral positieve interacties tussen de kinderen onderling. Dat geldt voor baby's, peuters en schoolkinderen.

Uitgangspunt 7:

Beredeneerd en opbrengstgericht werken:

Ons aanbod is “opbrengstgericht”. Dit houdt in dat we kinderen doelgericht begeleiden en stimuleren op een manier die ervoor zorgt dat ze zich zo optimaal mogelijk kunnen ontwikkelen. Het draait dan om doelgericht kansen creëren en grijpen en omgaan met verschillen. Daarbij hoort dat de ontwikkeling systematisch wordt gevolgd, en dat deze gegevens de basis vormen voor het aanbod.

Door ontwikkelingsdoelen vast te stellen, kinderen te observeren, gegevens vast te leggen en deze te analyseren, wordt een aanbod vorm gegeven dat past bij het ontwikkelingsniveau van een kind. Maar ook het kind uitdaagt een stap vooruit te maken in de eigen ontwikkeling.

GO! Kinderopvang is een professionele organisatie die methodisch handelen als uitgangspunt neemt. Eigen handelen van medewerkers is bewust, doelgericht en beredeneerd. Binnen GO! Kinderopvang worden kwaliteitssystemen ingezet om de kwaliteit van het aanbod en handelen in kaart te brengen en te monitoren. Voor de VVE-locaties wordt gebruik gemaakt van de Kwaliteitskalender. Voor de kinderopvang, buitenschoolse opvang en reguliere peuterspeelzalen wordt het Kwaliteitsklaverblad gebruikt.

Doel van deze systemen is vooral dat medewerkers hun eigen handelen toetsen en bewust zijn van eigen handelen. Men gaat met elkaar in gesprek over de ontwikkelpunten en stelt gezamenlijk concrete verbeteracties op. Beide kwaliteitssystemen zijn gebaseerd op de uitgangspunten van methodisch handelen (PDCA), zijn cyclisch en worden gedurende een afgesproken periode gevolgd.

7A: Observeren

Plannen maken begint met observeren. Om te weten wat in een bepaalde situatie nodig is, wordt informatie verzameld door goed te kijken. Door observaties wordt duidelijk wat er precies gebeurt. Observaties zijn objectieve waarnemingen. Deze observaties kunnen gericht ingezet worden, om antwoord op een vraag te krijgen. Bijvoorbeeld om een beeld te hebben van het welbevinden van kinderen: hebben ze het naar de zin,

hoe ontwikkelen ze zich, enz. Maar ook de kwaliteit van het handelen van de beroepskrachten is onderdeel van observaties.

Observeren gebeurt continu. Er zijn vaste momenten dat de observaties worden vast gelegd, bijvoorbeeld om de ontwikkeling van een kind of het pedagogisch handelen van een beroepskracht in beeld te brengen. Deze vaste momenten zijn vastgelegd in werkafspraken en kwaliteitssystemen. Ook kunnen observaties ingezet worden als er een zorg of vraag is. Aan de hand van een observatiesysteem wordt gericht gekeken en de bevindingen worden opgeschreven. Vanuit de bevindingen volgt een plan van aanpak voor verbetering. Na een vastgestelde periode wordt geëvalueerd en de voortgang bepaald.

7B: Registreren

Dat wat we zien, registreren we. Wat we evalueren registreren we. Deze registratie is vooral objectief. De geregistreerde feiten of data worden gebruikt voor verdere planvorming. Dit kunnen observaties en plannen zijn ten behoeve van het individuele kind, de opvanglocatie, ouders, eigen handelen, enz. Om te registreren hanteren we een kinddossier en een werkdossier. Wat en hoe te registreren is vastgelegd in het werkplan per opvangsoort en in de beschrijving van de gehanteerde kwaliteitssystemen.

Uitgangspunt 8:

Rijke speelleeromgeving

Op de opvanglocaties wordt een rijke speelleeromgeving gecreëerd, waarin het kind kan spelen en leren. De locaties zijn zo ingericht dat het kind kennis en ervaringen kan opdoen. De inrichting lokt spel uit. Door de wijze waarop de ruimte is ingericht in hoeken maar ook door de wijze waarop werkjes, thema's en foto's worden gepresenteerd. De inrichting sluit aan bij de leeftijd en de ontwikkelingsfase(s) van de kinderen in de groep. Alle ontwikkelingsgebieden komen aan bod. De kinderen bepalen zelf wat en hoe ze iets doen. De beroepskrachten ondersteunen, spelen mee met de kinderen en verrijken het spel.

Uitgangspunt 9:

Samenwerking en afstemming met ouders

Om kinderen optimale ontwikkelkansen te kunnen bieden, is een goede samenwerking en afstemming tussen ouders en de opvang van groot belang. Goed contact en overleg is onderdeel van goede en professionele opvang.

Afstemming en informatie-uitwisseling is daarbij van groot belang. Dit is altijd tweerichtingsverkeer. De ouders worden zoveel mogelijk betrokken bij het aanbod en aanpak op de opvanglocatie, waarbij de beroepskrachten de ouders informeren. Maar ook andersom, geven de ouders aan de opvanglocatie informatie over de thuissituatie en het kind. De opvanglocatie kan deze informatie weer gebruiken bij het vorm geven van het aanbod.

We gaan uit van een wederkerige relatie. Dit wordt "pedagogisch partnerschap" genoemd. Daar bedoelen we mee:

De wederzijdse en gelijkwaardige betrokkenheid van ouders en opvang bij de opvoeding en de begeleiding van kinderen, om zo optimaal mogelijke omstandigheden te realiseren voor de ontwikkeling van kinderen, thuis en bij de opvang.

Vanuit de gedachte van het pedagogisch partnerschap is er sprake van een gelijkwaardige relatie, waarin ieder zijn/haar eigen rol heeft en herkent. Door wederzijdse belangstelling en interesse leert men van elkaar en worden inzichten uitgewisseld. De ouder doet dit vanuit de rol als eindverantwoordelijke voor het kind, de beroepskracht als professional.

Uitgangspunt 10:

Eigenheid van de opvangsoort

In onze pedagogische visie staat verwoord dat GO! Kinderopvang uitgaat van de eigenheid van de opvangsoort. GO! Kinderopvang biedt verschillende vormen van opvang, te weten peuterspeelzalen, kinderopvang (hele dag, voorschools en buitenschools) en gastouderopvang. De werkwijze en de doelstellingen verschillen voor de verschillende opvangsoorten. Het pedagogisch beleid van GO! Kinderopvang geeft daarin de richting aan. Verschillen ontstaan doordat binnen de opvangsoorten meer of minder de nadruk ligt op gerichte ontwikkelingsstimulering. Ook de leeftijd en de ontwikkelingsfasen van de kinderen binnen de opvanggroep bepalen het accent. De werkwijze binnen de verschillende werksoorten komt tot uiting in de specifieke werkplannen en werkbeschrijvingen.

Uitgangspunt 11:

Afstemming/aansluiting externe partners

Het onderwijs is voor GO! Kinderopvang een belangrijke partner. Samenwerking en afstemming met het onderwijs is daarom een belangrijk onderdeel van onze werkwijze. Tijdens de voorschoolse periode (0-4 jaar, peuterspeelzalen, hele dag opvang, gastouderopvang) willen we een bijdrage leveren aan een goede voorbereiding op de overstap naar de basisschool. Als de kinderen de basisschoolleeftijd hebben (4 – 12 jaar) en de buitenschoolse opvang en gastouderopvang bezoeken, dan is het ook van belang om goed aan te sluiten bij dat wat op school plaatsvindt. Zo dragen we eraan bij dat kinderen school en opvang niet als twee gescheiden werelden ervaren.

Voor het vormgeven van ons aanbod, stemmen we af met het onderwijs. Daar waar we gelijk op kunnen trekken doen we dat. Deze afstemming vindt op locatieniveau plaats. Daar wordt onderzocht wat de mogelijkheden zijn om, vanuit onze eigen uitgangspunten, passend binnen de uitgangspunten van de Oranje Paraplu, aan te sluiten bij de diverse gehanteerde methodes binnen het onderwijs.

Onze andere partners zijn de organisaties die actief zijn op het gebied van welzijn, sport, cultuur en jeugdzorg. We zijn pro-actief in het realiseren van een samenwerkingsrelatie met deze partners. Samen kunnen we ons aanbod verrijken met professionele inzet vanuit de expertise van de verschillende partners. Zo kunnen gezamenlijk een uitdagend en rijk aanbod neerzetten voor de kinderen.

Ook willen we een rol spelen in de opvang van kinderen die niet binnen de reguliere voorzieningen opgevangen worden. Wij kunnen deze kinderen een veilige leefomgeving bieden en een positief op ontwikkeling gericht opvoedingsklimaat. Soms is dit genoeg, soms is extra aandacht nodig. GO! Kinderopvang kan deze extra ondersteuning en aanbod bieden in de opvang, vanuit een intensieve samenwerking met externe partijen in de jeugdzorg en jeugdhulpverlening. Daarnaast kan het voorkomen dat een vraag specialistische kennis en/of kunde vraagt. Wanneer dit het geval is zoeken we, na afstemming met de ouder(s), samenwerking met externe partners die hier kennis over hebben en laten we deze specialistische hulp of behandeling “invliegen”.

Uitgangspunt 12:

Vastgestelde wet- en regelgeving

GO! Kinderopvang voert kinderopvang uit conform de vastgestelde wet- en regelgeving beschreven in de “Wet Kinderopvang en kwaliteitseisen peuterspeelzalen”. Daarin staat beschreven aan welke wettelijke eisen kinderopvang, gastouderopvang en peuterspeelzalen moeten voldoen. Dit op het gebied van:

- veiligheid en gezondheid van de kinderen;
- opleiding en deskundigheid van de beroepskrachten;
- pedagogisch beleid (visie op opvoeding en ontwikkeling);
- betrokkenheid en inspraak van de ouders;
- omgangstaal (in principe Nederlands);
- afhandeling van klachten.

De gemeente bepaalt de eisen voor de inrichting en het aanbod van peuterspeelzalen.

De gemeente houdt toezicht op de kwaliteit van de kinderopvang en peuterspeelzalen. De GGD voert dat toezicht uit in opdracht van de gemeente. Wordt niet aan de kwaliteitseisen voldaan, dan treedt de gemeente op. Bijvoorbeeld met een waarschuwing of een boete.

Tools

De “Tools” zijn de concrete handvatten om de werkwijze van de Oranje Paraplu in de praktijk uit te voeren. Dit zijn ontwikkelde procedures en vastgestelde handelwijzen.

Toelichting op afkortingen:

BSO= Buitenschoolse opvang

KDV = Kinderdagverblijf

PSZ = Peuterspeelzaal (regulier)

PSZ (VVE) = Peuterspeelzaal (Voor- en Vroegschoolse Educatie)

GOO = Gastouderopvang

Wat	Omschrijving	Doel	werksoort
Pedagogisch werkplan	Plan, per werksoort, waarin de pedagogische visie en missie en de beschreven uitgangspunten, concreet gemaakt worden en waarin duidelijk wordt hoe deze visie in de praktijk van deze werksoort vorm krijgt	Leidraad voor praktisch handelen	BSO, KDV, PSZ, GOO
Informatieblad per vestiging	Beschrijving van locatie specifieke informatie zoals adres, openingstijden, specifieke kenmerken van de locatie, enz, aanvullend op het pedagogisch werkplan van de werksoort.	Praktische informatie over de vestiging geven aan ouders en externen	BSO, KDV, PSZ
Werkproces per werksoort	Beschrijft de verschillende acties die genomen worden gedurende de periode dat een kind op de opvanglocatie opgevangen wordt. Elke werksoort heeft eigen werkproces.	Leidraad voor beroepskrachten tbv methodisch handelen	BSO, KDV, PSZ, GOO
Kinddossier	Dossier waarin alle documenten en verslagen verzameld worden die van toepassing zijn op een individueel kind. Dit dossier is op verzoek door derden in te zien.	<ul style="list-style-type: none"> - Vastleggen van gebeurtenissen - Opbrengstgericht werken - Methodisch handelen 	BSO, KDV, PSZ, GOO
Werkdossier	Dossier met werkaantekeningen van de beroepskracht. Dit betreft een persoonlijke registratie van ontwikkelingen die van belang zijn. Dit dossier is alleen door de beroepskracht zelf in te zien.	<ul style="list-style-type: none"> - Vastleggen van persoonlijke observaties en ervaringen - Opbrengstgericht werken - Methodisch handelen 	BSO, KDV, PSZ, GOO
Dagschema	Elke opvanglocatie hanteert een vast dagschema. Dit betreft een vaste volgorde van activiteiten, zichtbaar gemaakt aan de hand van visuele middelen zoals dagritmekaarten en GO!-poster met activiteitenoverzicht. Het middel dat gebruikt wordt is afhankelijk van de leeftijdsgroep.	Continuïteit	BSO, KDV, PSZ
VVE-programma	Een VVE-programma richt zich op de brede ontwikkeling van kinderen, met speciale aandacht voor de taalontwikkeling. Het is een wetenschappelijk verantwoord en verankerd programma, waarin duidelijke aanwijzingen worden gegeven voor het didactisch handelen van beroepskrachten. GO! Kinderopvang hanteert verschillende VVE-programma's, te weten Kaleidoscoop, Startblokken en Uk en Puk.	<ul style="list-style-type: none"> - Ontwikkeling van kind in beeld - Ontwikkeling volgen - Opbrengstgericht werken - Methodisch handelen - Alle ontwikkelingsgebieden komen aan bod - Aanbod is passend bij ontwikkelingsniveau kinderen 	PSZ (VVE)

Activiteitenplanning	Beschrijving van de structuur die leidt tot een activiteitenplan dat past bij kinderen.	<ul style="list-style-type: none"> - Aanbod methodisch vorm geven - Alle ontwikkelingsgebieden komen aan bod 	BSO/KDV
Handboek 8+ en 10+	Handboek met protocollen en werkbeschrijvingen, ten behoeve van het ontwikkelen en aanbieden van een leeftijdsgericht activiteiten aanbod in de vakanties, voor kinderen in de leeftijd 8,9 en 10 t/m 12 jaar.	<ul style="list-style-type: none"> - Aanbod methodisch vorm geven - Alle ontwikkelingsgebieden komen aan bod - Aanbod is passend bij ontwikkelingsniveau kinderen 	BSO
Kind volgen door middel van ontwikkelingsverslagen	Vast formulier gebaseerd op het Lelystads overdrachtsdocument. Het ontwikkelingsverslag wordt ingevuld op vaste momenten. Er zijn 3 versies: 0-2 jaar, 2-4 jaar, 4-13 jaar. Het ontwikkelingsverslag wordt ingevuld op de leeftijd van 1, 2, 3, 3 jaar en 10 maanden, 5, 7 en 9 jaar. Het wordt besproken met de ouders en vervolgens meegegeven. Bij doorstroom wordt dit formulier, na ondertekening en bespreking met de ouder(s), door de opvanglocatie overgedragen. Dit kan zijn een andere opvanglocatie binnen GO! Kinderopvang of naar een andere vervolginstantie (bijv. basisschool). Almere?	<ul style="list-style-type: none"> - Observeren en registreren - Ontwikkeling van kind in beeld - Vroegsignalering - Ontwikkeling volgen - Afstemming en aansluiting GO!-intern - Afstemming en aansluiting bij het onderwijs - Afstemming met ouders - Aanbod methodisch vorm geven 	PSZ/KDV/BSO
Lelystads overdrachtsdocument	Bestaat uit een formulier (regulier en VVE-versie) en protocol. De reguliere versie wordt door de beroepskracht ingevuld als het kind 3 jaar en 3 jaar en 10 maanden oud is. Aangegeven wordt wat herkend wordt in de ontwikkeling van het kind op de verschillende ontwikkelingsgebieden. Dit betreft de sociaal-emotionele ontwikkeling, taalontwikkeling, speel- en leergedrag, zelfredzaamheid en motoriek. Bij de VVE-versie wordt de KOR bijgevoegd voor informatie over de ontwikkeling. Daarnaast kan extra informatie over aspecten die opvallen of waar men zich zorgen over maakt, weergegeven worden. Ook de ouders hebben de mogelijkheid extra informatie weer te geven. Bij doorstroom naar een basisschool, wordt dit formulier, na ondertekening en bespreking met de ouder(s), door de voorschoolse voorziening aan de basisschool overgedragen.	<ul style="list-style-type: none"> - Observeren en registreren - Ontwikkeling van kind in beeld - Vroegsignalering - Ontwikkeling volgen - Afstemming en aansluiting bij het onderwijs - Afstemming met ouders 	PSZ/KDV Lelystad

Peuterestafette	De Peuterestafette is een instrument waarmee beroepskrachten op een systematische manier hun beeld van de ontwikkeling van een peuter kunnen beschrijven, bespreken en overdragen aan de ouders en de toekomstige basisschool. Het wordt ingevuld bij 3 jaar en bij 3 jaar en 9 maanden. Het document wordt overgedragen naar de basisschool middels Digidoor. De peuterestafette wordt gebruikt op de locaties die Inzichtelijk niet gebruiken.		KDV Almere
Inzichtelijk	Digitaal systeem ter ondersteuning van het beredeneerd handelen en opbrengstgericht werken. Ontwikkeling van alle peuters wordt in het systeem geregistreerd. Hieruit volgt overzicht op de ontwikkelingsbehoeften van kinderen. Zo kan planmatig, beredeneerd en bewust een aanbod ontwikkeld en aangeboden worden, afgestemd op de individuele ontwikkelingsbehoefte. De geregistreerde gegevens vanuit Inzichtelijk worden via DigiDoor overgedragen aan de basisschool.		PSZ Almere
Kind Observatie en registratie-systeem (KOR)	Kindvolgsysteem van Kaleidoscoop. Ingevuld voor de VVE-kinderen op de VVE-peuterspeelzalen. Wordt ingevuld als het kind 3 jaar en 3 jaar en 10 maanden oud is. Middels observaties wordt in kaart gebracht welke sleutelervaringen het kind beheerst. Aan de hand van de observaties wordt het aanbod ontwikkelingsgericht en opbrengstgericht vorm gegeven. GO! Kinderopvang heeft een norm vastgesteld voor de kinderen van 3 jaar en 10 maanden (zie werkinstructies). Deze norm is bedoeld om in kaart te brengen welk ontwikkelingsniveau het kind heeft. De ontwikkeling van een kind kan onder de norm (ON), op de norm (N) of boven de norm (BN) zijn. De uitkomsten van de KOR worden met de ouders besproken en overgedragen aan de school waar het kind heen gaat.	<ul style="list-style-type: none"> - Observeren en registreren - Ontwikkeling van kind in beeld - Ontwikkeling volgen - Vroegsignalering - Afstemming en aansluiting bij het onderwijs - Afstemming met ouders - Aanbod methodisch vorm geven - Alle ontwikkelingsgebieden komen aan bod - Aanbod is passend bij ontwikkelingsniveau kinderen 	PSZ (VVE), Lelystad
SNELtoets taal	“SNEL” staat voor Spraak- en taal Normen Eerste Lijn. De SNEL-vragenlijst bestaat uit 14 vragen over mijlpalen die de lijn volgen van de normale taalontwikkeling. SNEL is bedoeld om inzicht te krijgen in de taalontwikkeling van een kind. Aan de hand van de observaties wordt het aanbod ontwikkelingsgericht en opbrengstgericht vorm gegeven. De test is te vinden op internet: http://kindentaal.logopedie.nl/site/sneltest . De lijst wordt ingevuld op de VVE-peuterspeelzalen, als het kind 2 jaar en 3 maanden oud is, bij 3 jaar en 3 jaar en 10 maanden. De uitkomst kan zijn onvoldoende/voldoende/goed.	<ul style="list-style-type: none"> - Observeren en registreren - Ontwikkeling van kind in beeld - Ontwikkeling volgen - Afstemming en aansluiting bij het onderwijs - Afstemming met ouders - Aanbod methodisch vorm geven - Alle ontwikkelingsgebieden komen aan bod 	PSZ (VVE), Lelystad

		- Aanbod is passend bij ontwikkelingsniveau kinderen	
Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling	<p>GO! Kinderopvang hanteert de meldcode ontwikkeld door de brancheorganisatie kinderopvang. De meldcode geeft via een stappenplan aan hoe te handelen als er signalen zijn.</p> <p>In de meldcode worden drie afzonderlijke routes beschreven.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Route hoe te handelen bij vermoedens van huiselijk geweld en kindermishandeling; 2. Route hoe te handelen bij vermoedens van kindermishandeling door een beroepskracht; 3. Route hoe te handelen bij seksueel grensoverschrijdend gedrag tussen kinderen onderling <p>Ook is de sociale kaart beschreven. Bij de meldcode is een handleiding toegevoegd.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Methodisch handelen - Observeren en registreren - Afstemming /aansluiting externe partners - Veiligheid en welbevinden 	BSO, KDV, PSZ, GOO
Signalenlijst kindermishandeling 0-4 jaar	<p>In deze lijst worden signalen benoemd die kinderen kunnen uitzenden als er sprake is van mishandeling, verwaarlozing en/of misbruik. Hoe meer signalen van deze lijst een kind te zien geeft, hoe groter de kans dat er sprake zou kunnen zijn van kindermishandeling. Hiermee kan het vermoeden van kindermishandeling beter onderbouwd worden. Daarbij moet de opgestelde meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling gevolgd worden.</p> <p>De signalen die in deze lijst vermeld worden, hebben betrekking op alle vormen van mishandeling. Aan het einde van de lijst zijn nog enkele signalen opgenomen die meer specifiek zijn voor seksueel misbruik. Om een duidelijk beeld te krijgen van wat er aan de hand zou kunnen zijn, is het van belang de hele context van het gezin erbij te betrekken. Daarom worden ook een aantal signalen van ouders en gezin genoemd.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Methodisch handelen - Observeren en registreren - Afstemming /aansluiting externe partners - Veiligheid en welbevinden 	BSO, KDV, PSZ, GOO
Checklist Vroegsignalering	Routebeschrijving bij zorgen rond kinderen.	<ul style="list-style-type: none"> - Methodisch handelen - Observeren en registreren - Afstemming /aansluiting externe partners - Veiligheid en welbevinden 	BSO, KDV, PSZ, GOO
Verdiepingslijst Vroegsignalering	Als onderdeel van de zorgstructuur van GO! Kinderopvang is een checklist vroegsignalering opgesteld. Als onderdeel van de beschreven	<ul style="list-style-type: none"> - Methodisch handelen - Observeren en registreren 	BSO, KDV, PSZ, GOO

	<p>route kan bij zorg de verdiepingslijst vroegsignalering (A en B) ingevuld worden. Deze bestaat uit 3 onderdelen:</p> <p>A: Beschrijving opvallend gedrag: over welk gedrag maak je je zorgen?</p> <p>B: Observatieformulier opvallend gedrag: wat zie je?</p> <p>C: Stimuleringsplan: Welke doelen wil je bereiken, hoe, wanneer en evaluatie.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Afstemming /aansluiting externe partners - Veiligheid en welbevinden 	
Checklist "niet-pluis-gevoel"	<p>Deze checklist wordt gebruikt om een "niet-pluis" gevoel concreter te maken, zodat dit in gesprekken met derden beter onderbouwd kan worden. De lijst is een opsomming van factoren die aan de orde kunnen zijn bij vermoedens van kindermishandeling en/of huiselijk geweld.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Methodisch handelen - Observeren en registreren - Afstemming /aansluiting externe partner - Veiligheid en welbevinden 	BSO, KDV, PSZ, GOO
Stimuleringsplan	<p>Planformulier; onderdeel van de checklist vroegsignalering (C). Aan de hand van dit formulier wordt een individueel handelingsplan gemaakt voor een kind. Dit formulier wordt gebruikt als er ontwikkelingsachterstand is geconstateerd of zorgen in bredere zin. Er worden concrete doelen gesteld, waarbij omschreven wordt welke activiteiten daarvoor worden ingezet en binnen welk tijdsbestek.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Methodisch handelen - Observeren en registreren - Afstemming /aansluiting externe partner - Veiligheid en welbevinden 	BSO, KDV, PSZ, GOO
Sleutelervaringen planningslijst	<p>Jaarplanning, onderdeel van beredeneerd aanbod Kaleidoscoop. Hierin wordt over een schooljaar gepland en afgevinkt aan welke sleutelervaringen in het dagprogramma aandacht is besteed.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Methodisch handelen - Observeren en registreren - Alle ontwikkelingsgebieden komen aan bod - Afstemming en aansluiting bij het onderwijs 	PSZ (VVE), Lelystad
KOR-items planningsformulier	<p>Planningsformulier, onderdeel van beredeneerd aanbod Kaleidoscoop. Bijgehouden wordt, per sleutelervaring, waar ontwikkelingsdoelen per kind liggen. Op deze wijze wordt een overzicht verkregen van het ontwikkelingsniveau van de gehele groep kinderen. Vanuit dit overzicht wordt het aanbod vorm gegeven, gericht op ontwikkelingsstimulering, ofwel kinderen "een stap omhoog" laten maken.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Methodisch handelen - Observeren en registreren - Ontwikkeling van kind in beeld - Ontwikkeling volgen - Aanbod is passend bij ontwikkelingsniveau kinderen - Afstemming en aansluiting bij het onderwijs 	PSZ (VVE), Lelystad
Dagplanformulier	<p>Beschrijving van de planning van een dagdeel. Onderdeel van beredeneerd aanbod Kaleidoscoop. Planning gaat uit van centraal stellen van een sleutelervaring en daaruit voortkomend ontwikkeldoel. Er wordt beschreven hoe de dag eruit ziet, welke</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Methodisch handelen - Observeren en registreren - Alle ontwikkelingsgebieden komen aan bod 	PSZ (VVE), Lelystad

	stimuleringsplannen aan de orde komen. Aan het eind van het dagdeel vindt een evaluatie van de planning plaats.	- Afstemming en aansluiting bij het onderwijs	
VVE-Kwaliteitskalender	De Kwaliteitskalender bestaat uit 5 monitors, gerelateerd aan de VVE-doelstellingen. Deze zijn: - Beredeneerd handelen - Speelleeromgeving - Ouderbetrokkenheid - Doorgaande lijn - Opbrengstgericht werken Jaarlijks worden monitors ingevuld op elke onderdeel. Deze worden vervolgens vertaald in concrete verbeteracties. De kwaliteitskalender beschrijft de planning, rollen en taken.	- Kwaliteit van handelen en aanbod in beeld - Bewustzijn van eigen handelen realiseren - Kwaliteit borgen en verbeteren daar waar nodig	PSZ (VVE)
Kwaliteitsklaverblad	Kwaliteitscyclus, onderdeel van het jaarplan ("kwaliteit van handelen") van de leidinggevende. Bestaat uit 4 monitors: Emotionele veiligheid, Persoonlijke competentie, Sociale competentie en Overdracht van waarden en normen. De monitors wordt jaarlijks ingevuld. de uitkomsten van de monitors worden omgezet naar verbeterplannen. De planning en rollen en taken zijn vastgelegd in het Kwaliteitsklaverblad.	- Kwaliteit van handelen en aanbod in beeld - Bewustzijn van eigen handelen realiseren - Kwaliteit borgen en verbeteren daar waar nodig	KDV, BSO, PSZ (regulier)